

جنین زایی رویشی گیاه ترب اسبی (*Armoracia rusticana*) در شرایط درون شیشه ایسارا احمدی^۱، کامبیز مشایخی^{۲*}، سید جواد موسوی زاده^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد سبزیکاری، گروه باغبانی، دانشکده تولید گیاهی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، ایران

۲- دانشیار گروه علوم باغبانی، دانشکده تولید گیاهی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، ایران

۳- استادیار گروه علوم باغبانی، دانشکده تولید گیاهی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، ایران.

چکیده

امروزه کشت و کار ترب اسبی به دلیل افزایش محبوبیت آن برای درمان برخی از بیماری‌ها در حال گسترش است. اما این گیاه بذری کمی تولید می‌کند که با توجه به گزارش‌ها اغلب آنها عقیم هستند. از این رو روش‌های درون شیشه‌ای به خصوص جنین‌زایی رویشی، روشی کاربردی برای ازدیاد انبوه آن است. لذا در این تحقیق جنین‌زایی رویشی ترب اسبی در دو محیط کشت مایع و جامد B5 تحت تیمارهای هورمونی بررسی شده است. برای شروع آزمایش، ریزنمونه‌های ریشه سه بار با مایع ظرفشویی شسته شدند و بعد از آن با قارچ‌کش بنومیل دو در هزار به مدت ۶۰ دقیقه و سپس با الکل ۷۰ درصد (۶۰ ثانیه) تیمار شدند. ضد عفونی ریزنمونه‌ها با هیپوکلریت سدیم ۷۰ درصد به مدت زمان ۳۰ دقیقه انجام شد و پس از سه بار آب‌بکشی با آب مقطر استریل در زیر هود لامینار بر روی محیط کشت جامد B5 حاوی ۸ درصد آگار و ۳ درصد ساکارز و ۱ ppm هورمون ۲-۴-D و نیز در محیط کشت مایع B5 حاوی ۳ درصد ساکارز و ۱ ppm هورمون ۲-۴-D کشت شدند. دو هفته بعد از کشت شیشه‌های سالم در محیط کشت B5 در دو فاز مایع و جامد حاوی ۳ درصد ساکارز و ۲ ppm کینیتین و ۱ ppm ایندول استیک اسید واکشت شدند. با کشت ریزنمونه‌های ریشه گیاه در این دو فاز جامد و مایع محیط کشت B5، نتایج قابل توجهی حاصل شد. در محیط جامد نسبت به کشت مایع حاوی ۲ ppm کینیتین و ۱ ppm ایندول استیک اسید، جنین رویشی بیشتری تولید شد.

کلمات کلیدی: ترب اسبی، کشت بافت، جنین زایی، هورمون.